

Καππαδοκία > Κωνσταντινούπολη

Από τον **Βύρωνα Τομάζο** Μηχανολόγο, Απόφοιτο Πολυτεχνείου Μονάχου
e-mail: byron.tomazos@wartsila.com

Αυτό το οδοιπορικό είχε για εμάς περισσότερη σημασία από κάποια άλλα οδοιπορικά που έχουμε κάνει ανά τον κόσμο.

Ήταν ένα οδοιπορικό στα πάτρια εδάφη γεμάτο **ανάμεικτα συνασθήματα υπερφάνειας, πίκρας, νοσταλγίας και μιας απέραντης λύπης για τις χαμένες πατρίδες.**

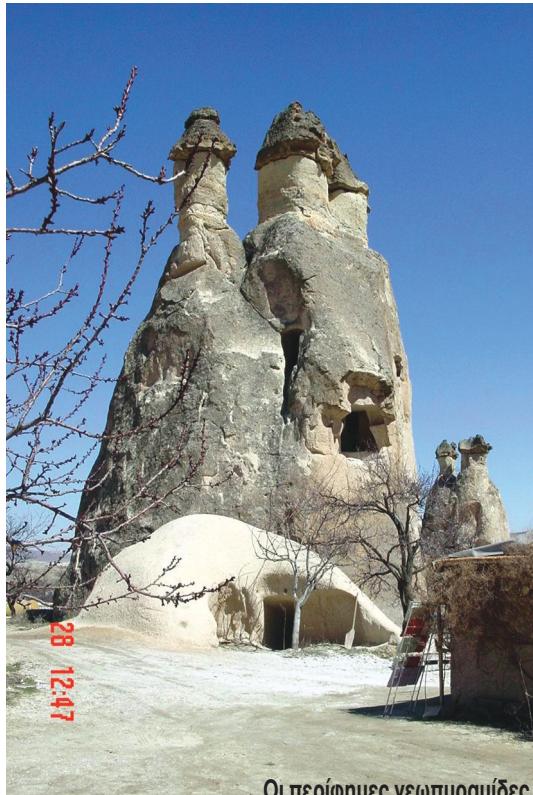
Γνωριμία σε μία περιοχή που δίκαια χαρακτηρίζεται "ΛΙΚΝΟ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ", Ελληνικά μνημεία, απομεινάρια παρουσίας Ελληνικών κοινοτήτων, χιλιάδες χριστιανικά μνημεία, πατρίδα των μεγάλων ιεραρχών της πίστης μας.

Επίσης αυτό το οδοιπορικό μελετημένο, οργανωμένο και καθοδηγούμενο από τον Πάτερ Αθανάσιο έναν φωτισμένο και διαβασμένο πατέρα, που σε κάθε στιγμή ακτινοβολεί την καλοσύνη του, ακούραστος, οργανωτικός, ποιμενάρχης, μία κινητή εγκυκλοπαίδεια. Σε όλο το οδοιπορικό αλλά και με κατανυκτικές γορέρες προσευχές στις εκκλησίες και παντού. Τέτοιους χρειάζεται πολλούς ακόμη η εκκλησία μας που σε φέρνουν κοντά τους αποφεύγοντας στη στείρα θρησκευτικότητα.

Σίγουρα όλοι έχετε διαβάσει και ακούσει για την **Καππαδοκία**. Για όσους δεν την έχετε επισκεφθεί θα ήθελα να σας περιγράψω μερικές εντυπώσεις και επισημάνσεις που έκανα για τη μοναδική αυτή περιοχή αλλά και γενικά για την Τουρκία και το ISLAM.

Ήταν μία 12ήμερη εκδρομή από **Χίο-Τσεσμέ** στην **Καππαδοκία, Κωνσταντινούπολη** και επιστροφή από τις ακτές της **Μικράς Ασίας**.

Πρώτος σταθμός ήταν το **Παμουκάλε** (Ιεράπολης). Αντικριστά, σε κοντινή απόσταση, βρίσκεται και η κατεστραμμένη πόλη από τους σεισμούς Λαοδίκεια. Η Λαοδίκεια ήταν από τις πρώτες πόλεις που εκχριστιανίστηκαν και είναι δύο ώρες περίπου από τον Τσεσμέ. Το όνομα της πόλης σημαίνει "φρούριο του βαμβακιού" και οφείλεται στους λευκούς σχηματισμούς αβαθών λεκανών με θερμά ασβεστούχα ιαματικά ζεστά λουτρά. Μία άσπρη βουνοπλαγιά με ιαματικές πηγές, που ρέουν σε αβαθή επίπεδα και περπατάει κανείς με βγαλμένα παπούτσια.

Οι περίφημες γεωπυραμίδες (καμινάδες) της Καππαδοκίας

Μοναδικό και ενδιαφέρον!

Το 20 μ.Χ. αιώνα η δυναστεία των Ατταλιδών, βασιλέων της Περγάμου, δημιούργησαν τα θερμά λουτρά (ΣΠΑ) υπολείμματα αυτών και άλλων αρχαίων Ελληνικών μνημείων μπορεί να δει κανείς στην περιοχή.

Μετά πήγαμε στο **Ικόνιο** που χτίστηκε από τους Ρωμαίους τον 20 π.Χ. αιώνα. Εδώ έζησε ο Μεγάλος μυστικιστής **Μεβλανάς**, ιδρυτής της Μονής περιδινούμενων δερβίσηδων.

Όπως σε όλες τις θρησκείες υπάρχει συνύπαρξη αγαθού και κακού και ανάλογα με τα ήθη, την έννοια του δικαίου, τον πολιτισμό και την συμπεριφορά διαμορφώνεται η έννοια του **καλού** και του **κακού** έτσι και στο **Islam**. Με αυτή την σχέση έχουν ασχοληθεί όλες οι θρησκείες και έχουν αρκετές ομοιότητες τα δόγματα των θρησκειών. Σε αυτό το πλαίσιο ήταν και ο **"Μεβλανάς"**.

Ο **Μεβλανάς** (Μουσουλμανικός μυστικιστής) που έζησε το 1207 - 1273 μ.Χ. έδωσε τις 7 συμβουλές και επιβεβαίωσε ότι η θεμελίωση της κατάστασης της ύπαρξης μας είναι η περιστροφή. Σαν μέρος αυτούς είναι ο **χορός των Δερβίσηδων** τον οποίο παρακολουθήσαμε και αποτελείτε από μία ομάδα 10 χορευτών οι οποίοι ακολούθησαν μία σχετική τελετουργία και χορεύουν κυκλικά ο καθένας προς τον εαυτό του και όλοι μαζί. Η Τελετή αυτού του χορού λέγεται **ΣΕΜΑ** και αντιπροσωπεύει ένα μυστικό ταξίδι της ανθρώπινης ανύψωσης, μέσω του μυαλού και της αγάπης, στο τέλειο και λέγεται **KEMAL**. Η διαδικασία του χορού αποτελείτε από διάφορα στάδια.

Παρακολούθησαμε την διαδικασία του χορού Δέκα δερβίσηδων να έρχονται στο "θέατρο" σιγά - σιγά σαν αρχαία τραγωδία, τρώνε κάπου δέκα λεπτά με αργές κινήσεις, ασπασμούς, μετά κάθονται κάτω, οι μισοί παίζουν όργανα και οι άλλοι μισοί αρχίζουν ένα χορό ο καθένας περιστρέφεται γύρω από τον εαυτό του και όλοι μαζί σαν σύνολο γυρίζουν σαν μαριονέτες, φορούν φέσια, το ένα χέρι δειχνεί επάνω στον "Θεό" και το άλλο στη Γη. Η θεωρία του "Μεβλάνα" (Γενικές ηθικές αρχές) ήταν ότι όλα περιστρέφονται και δια της περιστροφής έρχεται η έκτασης.

Τελειώνει με είδος προσευχής (πάντως επειδή ασχολούμαι με το "χορό" οι κινήσεις τους ήταν συντονισμένες). Δεν με εντυπωσίασαν, παρόλο που έχουν 800 χρόνια παράδοση.

Στον Ισλαμικό κόσμο είναι πολύ γνωστές οι 7 συμβουλές τους **Μεβλανά**:

1. Να είσαι σαν το τρεχούμενο νερό, γενναιό δωρος και φιλάνθρωπος
2. Να είσαι σαν τον ήλιο, ελεήμων και στοργικός
3. Να κρύβεις σαν τη νύχτα τα σφάλματα των άλλων
4. Να είσαι σαν νεκρός στην οργή και το θυμό
5. Να είσαι σαν το χώμα, ταπεινός και απλός
6. Να είσαι σαν την θάλασσα στην ανοχή
7. Να φαίνεσαι όπως είσαι ή να είσαι όπως φαίνεσαι

Μετά ξεκινήσαμε για το **Προκόπι - Γκιαρέμε**, ονομάζεται ανοιχτό Μουσείο Καππαδοκίας.

Η **Καππαδοκία** είναι μία ιδιαίτερη περιοχή στο κόσμο στην οποία έχουν συμβεί μοναδικές γεωλογικές και ηφαιστειογενής καταστάσεις, από ένα ειδικό ασβεστολιθές πέτρωμα το οποίο λαξεύεται εύκολα και έτσι μέσα σε αυτούς τους βράχους λαξεύτηκαν κατοικίες και εκκλησίες (έκταση 150 x 150 χιλιόμετρα). Σχηματίστηκαν δε αξιοπερίεργα σχήματα, σχηματισμοί κοιλάδων και οι περίφημες γεωπυραμίδες (καμινάδες) της Καππαδοκίας.

τονίζει πολλές φορές στις επιστολές του.

Εκεί στην Ιεράπολη και Αρχαία Λασδίκεια άκουσα ότι θα αρχίσουν τεράστιες ανασκαφές και θα κάνουν τι δύο αρχαίες πόλεις έναν από τους μεγαλύτερους πόλους έλξης τουρισμού. Διάβασα την ανακοίνωση των κομμάτων για το μουσείο της Ακρόπολης, χωρίς αναφορά για πόλο έλξης τουριστών, μήπως μπορούν να μας βρουν την φόρμουλα για το πώς θα ζήσουν τα παιδιά μας αν δεν συγκεντρωθούμε στον τουρισμό και δη στον πολιτιστικό τουρισμό.

Φαίνεται ότι ο πρώτος που ασχολήθηκε συ-

Το τοπίο μοιάζει σεληνιακό. Έχουν λαξευτή τρεις χιλιάδες εκκλησίες.

Πέρα αυτού επειδή η περιοχή ήταν ευάλωτη στους επιδρομείς οι κάτοικοι έσκαψαν ολόκληρες υπόγειες πόλεις για προστασία και κατοικούσαν εκεί για μεγάλα χρονικά διαστήματα. Ο αριθμός που γνωρίζουμε σήμερα φτάνει στις 200 πόλεις. Ήταν σε πολλά επίπεδα (μέχρι οκτώ) και συγκοινωνώνταν μεταξύ τους, είχαν δε και πόρτες-μιλόπετρες ασφαλείας που μπόκαραν από την εσωτερική πλευρά και δεν μπορούσαν να ανοικτούν από την εχθρική πλευρά.

Η θερμοκρασία σταθερή: γύρω στους 14 - 16°C. Είχαν σύστημα εξαερισμού με κεντρικό κάθετο αεραγωγό και είχαν πλήρη λειτουργικότητα για πολύ καιρό, εκεί άφηναν και τα ζώα και μπορούσαν να μείνουν για πολύ καιρό εκεί.

Η **Χριστιανοσύνη** γεννήθηκε στην **Παλαιοίστινη** αλλά μεγάλωσε και εξελίχθηκε στη **Μικρά Ασία**. Αυτό μαρτυρούν οι αναφορές από την Αποκάλυψη του Ιωάννου στην Πάτμο των Επτά Εκκλησιών - Έφεσος, Σμύρνη, Πέργαμος, Θυάτειρα, Σάρδεις, Φιλαδέλφεια, Λαοδίκεια.

Ο Απόστολος Παύλος την γύρισε τρεις φορές. Η Μικρά Ασία λάμβανε ένα σημαντικό μέρος στη ζωή του και αυτό

στηματικά με την Καππαδοκία ήταν ο **Παύλος Λουκάς** γύρω στο 1700. Περιέγραψε τα κατασκευάσματα που είδε ως πυραμίδες και αρχικά νόμιζε ότι αυτά τα κατασκευάσματα ανήκαν σε ένα πολιτισμό που χάθηκε. Όταν όμως κατόπιν τους μελέτησε με λεπτομέρεια ανέφερε με τρόμο και υπερβολή τους χιλιάδες οικισμούς των Βράχων που έχουν σκαφθεί στρώματα - στρώματα και που ζουν άνθρωποι μέσα σε αυτούς.

Το οδοιπορικό αυτό δημιουργεί συζητήσεις και αυξάνει την περιέργεια για την περιοχή.

Είναι χαρακτηριστικό, από μια χαρτογραφία, πως την φαντάστηκε ο Λουκάς την περιοχή, σαν ένα σεληνιακό τοπίο, σαν ένα χαμένο πολιτισμό.

Ο Γάλλος ιερέας **Jerphanion** από το 1907 - 1912 εκτελεί μία ολοκληρωμένη μελέτη για τις εκκλησίες, τα μοναστήρια και τις τοιχογραφίες, οι τ

Καππαδοκία > Κωνσταντινούπολη

Από τον **Βύρωνα Τομάζο** Μηχανολόγο, Απόφοιτο Πολυτεχνείου Μονάχου
e-mail: byron.tomasos@wartsila.com

Μετά τον 11ο αιώνα άρχισε η αριστοκρατική περίοδος στην τέχνη της εκκλησίας. Η διατύπωση της τοιχογραφίας της εποχής αυτής είναι διαφορετική από της προβυζαντινής περιόδου. Μετέπειτα οι εικόνες είναι πιο ισορροπημένες και τις έχουν φτιάξει από μαστόρους της Αυτοκρατορίας. Στην αρχιτεκτονική άρχισαν να χρησιμοποιούνται και κίονες. Αυτό εξασφάλισε την διάβαση του συστήματος του σταυρόλιθου στο σύστημα του κεντρικού θόλου.

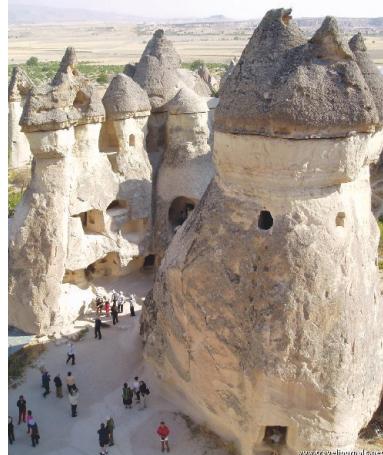
Η εκκλησία των Σανδάλων, Η Εκκλησία του Μήλου και η Σκοτεινή Εκκλησία είναι οι σπουδαιότερες της συγκεκριμένης εποχής και σώζονται πολύ καλά διατηρημένες. Η Σκοτεινή Εκκλησία λέγεται έτσι γιατί έχει φως μόνο από την είσοδο της.

Η κοιλάδα του Κοράματος και οι εκκλησίες οι λαξευτές στους βράχους είναι ένα ανοιχτό μουσείο και ανοίγονται στον πολιτισμό του κόσμου. Λέγεται ότι στην περιοχή αυτή εκτός από τις γνωστές υπάρχουν και χιλιάδες άλλες εκκλησίες. Έχει κηρυχθεί από την UNESCO μνημείο και οι εργασίες αποκατάστασης θα συνεχίζονται για να απολυτρωθεί αυτή η κληρονομιά από την μοναξιά και από τις καταστροφικές συνέπειες της φύσης και των ανθρώπων, που κράτησε χιλιάδες χρόνια.

Το όνομα **Καππαδοκία**, αναφέρουν πολλές πηγές ότι, σημαίνει "χώρα των αλόγων". Είναι αμφισβητήσιμο αν η ρίζα της λέξης είναι Ελληνική, Περσική, Χεταϊκή, Λουβαϊκή είτε Ασυριανή. Το βέβαιο είναι ότι αρχικά είχε κατοικηθεί από τους Χεταϊούς, οι οποίοι εισήλθαν στην Μικρά Ασία με άλογα.

Ο Ηρόδοτος, όταν περιγράφει την περιοχή γράφει : «Η χώρα Ταμπάλ στην Καππαδοκία είναι κρύα, δεν έχει δέντρα και είναι τόπος βοσκής των άγριων ιππων». Στην περιοχή είναι η οικογένεια της Καππαδοκίας, η οποία έχει διατηρήσει την παραδοσιακή της ζωή μέχες.

Συνοπτικά είναι μία έκταση περίπου 150 χιλιομέτρων, από ειδικά μαλακά πετρώματα που λαξεύονται εύκολα και μέσα στις πλαγιές ή τους βράχους έκτισαν οι άνθρωποι σπίτια, εκκλησίες κ.ά. Στο κάτω μέρος λάξευαν οι γονείς το σπίτι και όταν πάντρευαν τα παιδιά τους λάξευαν τους επάνω ορόφους. Ήταν οι πρώτες φυσικές πολυκατοικίες και υπόγειες πόλεις του κόσμου.

ΚΑΙΣΑΡΕΙΑ
Υπήρξε στη μαντική κοιτίδα του χριστιανισμού και αυτή μας έδωσε τους σπουδαίους Πατέρες και Ιεράρχες της Εκκλησίας μας.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ο ΜΕΓΑΣ (Άγιος Βασίλης έρχεται από την Καισαρεία). Υπήρξε συγγραφέας πολλών βιβλίων και ως σοφός της εκκλησίας έκανε εργασίες που ρύθμιζαν την οργάνωση (Management της εποχής) και τους όρους της Εκκλησίας (π.χ. "εμείς οι ψωλάδες" γνωρίζουμε καλύ-

τερα την Λειτουργία Μεγάλου Βασιλείου).

Ο **Μέγας Βασίλειος** θεωρείτε ο πρώτος που διοργάνωσε πρότυπα φιλανθρωπικά ιδρύματα όπως τα νοσοκομεία της πόλης, και σε αυτά οι Έλληνες ήταν οι πρώτοι. Δηλαδή μετά από τα πρώτα ΣΠΑ οι αρχαίοι ήταν πρωτόποροι και στα φιλανθρωπικά ιδρύματα... Εδώ εκτός από τα αρχαία ΣΠΑ στην Ιεράπολη, που ήταν πρωτόποροι οι Έλληνες, έγιναν και πρωτόποροι στα πρώτα φιλανθρωπικά οργανωμένα ιδρύματα που έγιναν στη Καισαρεία.

Εκτός από τους αρχαίους Έλληνες και οι Έλληνες του Μεσαίανα ήταν πρωτόποροι. Να δούμε εμείς οι νεοέληνες -έστω και λίγο- που μπορούμε να προκόψουμε: γιατί την σήμερον ημέρα είμαστε τελευταίοι, εκτός από την διασκέδαση (εικεί τους βάζουμε τα χαλινάρια σε όλους). Προς Θεού, όχι ότι το υποτιμώ, ίσα ίσα που λέω πάντα ότι η διασκέδαση είναι κάτι που πρέπει να μάθουν οι ξένοι από εμάς, να σκοτώσουν την μονοτονία τους και να μειώσουν τις αυτοκτονίες. Επίσης εκεί έζησαν ο Γρηγόριος ο Ναζιανζός και ο Γρηγόριος ο Νύσσης που καταπολέμησαν τις αιρέσεις.

Από μικρός θυμάμαι την εικόνα του Αγίου Γεωργίου να σκοτώνει τον Δράκοντα ένα πελώριο φύδι. Το τέρας αυτό, κατά την παράδοση, ζύσε στην Καππαδοκία στις όχθες του ποταμού "Άλι" του μεγαλύτερου ποταμού της Τουρκίας και έτρωγε ότι έβρισκε: ζώα, ανθρώπους... Μία ημέρα το τέρας άρπαξε μία κοπέλα, ο Άγιος Γεώργιος που περνούσε έφιππος γλίτωσε το κορίτσι σκοτώνοντας τον Δράκοντα...

Η κληρονομιά που άφησαν πίσω τους οι Έλληνες της περιοχής είναι εμφανής και γίνεται πιο έντονη διότι οι Τούρκοι συνειδητοποιούν μέρα με την μέρα την τεράστια σημασία που έχει για τον τουρισμό τους αλλά και ιστορικά μιας και προσπαθούν να τσοντάρουν και το δικό τους "μερίδιο" σε όλα τα κεκτημένα.

Την κληρονομιά όμως την βλέπει κανείς στα πέτρινα σπίτια, στις Ελληνικές επιγραφές, στις εκκλησίες που εμείς τις βλέπουμε μελαγχολικές και που μας δημιουργούν (όπως προανέφερα) ανάμεικτα συναισθήματα υπερηφάνειας, νοσταλγίας, πίκρας και μιας απέραντης λύπης... Όμως πρέπει να είμαστε ρεαλιστές και να δούμε την πραγματικότητα, τα πάντα ρεί, έτσι ανέβηκαν και κατέβηκαν οι αυτοκρατορίες και οι πολιτισμοί, έτσι ήταν μοιρά να γίνει και με την Βυζαντινή Αυτοκρατορία.

Μετά την Άλωση της Κωνσταντινούπολεως αρκετές εκκλησίες μετατράπηκαν σε τζαμιά, στις περισσότερες σοβάντισαν πάνω στα ψηφιδωτά και τώρα σιγά-σιγά τα καθαρίζουν. Ορισμένα διατηρούνται καλά !

Είμαι σίγουρος ότι σε 10 χρόνια θα φτιαχτούν όλες οι εγκαταλειμμένες εκκλησίες και θα γίνουν μουσεία. Ούτως ή άλλως δεν έχουν και τίποτα άλλο να δείξουν και με τα έσοδα που θα

έχουν σε λίγους μήνες πάρινον τα χρήματα τους πίσω. Μήπως τελικά πρέπει να δούμε το θέμα και εμείς απ' αυτή τη σκοπιά και να βάλουμε υψηλότερα εισιτήρια σε όλους τους αρχαιολογικούς χώρους, ίσως έτσι μπορέσουμε και να τους επισκευάσουμε/συντηρήσουμε καλύτερα.

Οι Τούρκοι ανέπτυξαν ακόμα και τις τουαλέτες σε business class σε ορισμένα σημεία, υπάρχει ηλεκτρονική πόρτα "αλά Μετρό" με 0,50 ευρώ. Έτσι τις κρατούν καθαρές -νόμιμες ότι έμπαινες σε Μετρό.

Ταξιδεύοντας με το πούλμαν από "Τσεσμέ" είδα μεγάλες διαφορές από παλιότερα (έχω πάει πολλές φορές στην Τουρκία), μεγάλους διπλούς δρόμους σχεδόν παντού, πιο καθαρές πόλεις, μεγάλη και σωστή υποδομή στους δρόμους, συλλέκτες για την συλλογή όμβριων από τους λόφους σε κανάλια, δενδροφυτεύσεις σχεδόν παντού στις παρείες των λεωφόρων, μια Τουρκία αρκετά αναβαθμισμένη από υποδομές. Όμως τα ξενοδοχεία (τριών & τεσσάρων αστέρων) που μείναμε ήταν σε απαράδεκτη κατάσταση για τα σημειωνά standards π.χ. δύο λαμπτέρων χωρίς λάμπτες στο δωμάτιο μου, μονά δωμάτια για διπλά, καθαριότητα μηδενική, όλα είχαν safe αλλά κανένα δεν δούλευε, φαγητό δράμα κ.λ.π. Βέβαια στην Κωνσταντινούπολη διαφέρουν, υπάρχει ποιότητα και υποδομή.

ΙΣLAM - ΤΟΥΡΚΙΑ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ

(Random highlights)

- Δεν αναγωρίζεται ο θρησκευτικός γάμος
- Το ποτό είναι από τις ανοχές της θρησκείας, δεν προκαλούν αλλά πίνουν.
- Η πολυγαμία σημίνει σιγά-σιγά
- Καδής σημαίνει δικαστής κατά τον ιερό νόμο
- Στα χωριά ισχύει ο προφορικός νόμος του Ιμάμη
- Στα χωριά ο γάμος διαρκεί τρεις ημέρες ακόμα και σήμερα, όπως παλιότερα και σε εμάς
- Υπάρχει γραφή Καραμανλίδικα γιατί απαγορεύονταν η Ελληνική γραφή με Ελληνικούς χαρακτήρες στην Θεσσαλονίκη. Καλοί γνώστες της ιστορίας, από την δική τους πλευρά άφησαν να εννοηθεί ότι με την συμβολή την δική τους μόνταραν έντεχνα περιπλέκοντας την Οθωμανική Αυτοκρατορία, Ρωμαίους και σχετικά λίγη την συμβολή των Ελλήνων χωρίς βέβαια να μας προκαλούν.

ρακτήρες (τουρκική προφορά)

- Η Αγία Σοφία είναι το θαύμα της βυζαντινής Αρχιτεκτονικής και το αριστούργημα της χριστιανικής τέχνης που χτίστηκε με σχέδιο του Ισιδώρου & Ανθέμιου. Είναι η Ακρόπολη του Μεσαίωνα.
- Σε ένα τζαμί, πρώην εκκλησία, αφού ψάλλαμε το Χρηστός Ανέστη ο Ιμάμης ήταν πολύ ευγενής και μας έκανε την προσευχή που μας μετάφρασε στο Ξεναγός. Η προσευχή γίνεται στα Αραβικά. Ένας είναι ο Θεός και ένας είναι ο προφήτης αυτού ο Μωάμεθ. Τοποθετεί τις χούφτες των χεριών του γύρω από το στόμα, η φωνή αντιλαλούσε πολύ και το νόμημα που φέρνουν ίσως τώρα, είναι ότι η προσευχή γίνεται στον ίδιο Θεό. Η διαφορά μας είναι ότι τον Χρηστό τον πιστεύουν ως προφήτη και πλήθος άλλων.
- Στις υπόγειες πόλεις, ορισμένες από τις οποίες φθάνουν έως τα 85 μέτρα και 8 ορόφους, τους τρεις πρώτους τους λάξευσαν οι Χετταίοι και τους υπόλοιπους οι Βυζαντινοί.
- Η Επιγραφή στο κέν

Καππαδοκία > Κωνσταντινούπολη

Από τον **Βύρωνα Τομάζο** Μηχανολόγο, Απόφοιτο Πολυτεχνείου Μονάχου
e-mail: byron.tomazos@wartsila.com

- Με τρόπο λεπτό μας ανέφεραν τις καταστροφές και τις λεηλασίες των Σταυροφόρων, που ήταν δυστυχώς Χριστιανοί οι οποίοι έκαναν πολλές καταστροφές και λεηλασίες και στο Άγιον Όρος.
- Από μικρούς μας έλεγαν στην Χίο ότι τα ψηφιδωτά της Νέας Μονής ήταν από τα σπουδαιότερα στον κόσμο, όμως ο **Πάτερ Αθανάσιος** είχε δίκιο τα ψηφιδωτά της Μονής της χώρας, συμφωνώ και εγώ ότι είναι τα σπουδαιότερα.
- Οι φρουροί των αρχαιοτήτων όλοι ήταν ηγετικοί και ευγενικοί και φαινόντουσαν και επιμορφωμένοι.
- Ο σταυρός απαγορεύτηκε παντού μετά την άλωση και έχουν μείνει μόνο οι Σταυροί στα παράθυρα (σαν εσοχές).
- Αντί σταυρού στα τζάμια έχουν ένα στρογγυλό κίονα που καταλήγει σε ένα είδος μισοφέγγαρου.
- Όλους τους ναούς που ήταν πολλοί μεγάλοι, ο μικρότερος ήταν τουλάχιστο δύο φορές το μέγεθος του **Άγ. Νεκταρίου** στο Πανόραμα της Βούλας.
- Η Μονή της χώρας με τα πιο διάσημα σωσμένα ψηφιδωτά μωσαϊκά θα πρέπει να είναι 4-5 φορές μεγαλύτερη από τον Άγιο Νεκτάριο και αποτελείται από εξωτερικό Νάρθηκα, εσωτερικό Νάρθηκα, κυρίως Ναό, Αψίδα, διάδρομο και Παρεκκλήσιο. Όλα θυμίζουν το μεγαλείο της Χριστιανοσύνης και του Βυζαντίου.
- **Η Μεγάλη του Γένους Σχολή** ένα επιβλητικό κτήριο από συνδυασμό Πέτρας και τούβλου, πολύ καλά διατηρημένο και σε λειτουργία με 50-60 μαθητές. Στο Διευθυντήριο η Τουρκική Σημαία και η φωτογραφία του Kemal δεσπόζει.
- Παντού δεσπόζει η Τουρκική σημαία, ακόμα και σε ένα μποστάνι είδα μία απλωμένη σημαία, σε ένα σχολείο τρεις σημαίες σκέπαζαν τουλάχιστον το 1/4 της επιφάνειας της πρόσοψης του σχολείου. Υπερβολή αλλά μήπως εμείς είμαστε ή έχουμε φτάσει στην άλλη πλευρά, οι νέοι μας σιγά σιγά με την καθοδήγηση των κουλτουριαρηδών χάνουν την Εθνική συνείδηση. Ρώτησα την ξεναγό γιατί τόση σημαιομανία και μου απάντησε ότι αυτό κρατάει τον λαό ενωμένο.
- Σε μία από τις εκκλησίες στην Καππαδοκία υπάρχει μία σπάνια εικόνα του Ευαγγελισμού που δείχνει τον Ιωσήφ και την Μαρία να πίνουν από το ίδιο ποτήρι, ήταν παράδοση τεσταρίσματος αν κάποιος έλεγε την αλήθεια, τότε αυτός που έλεγε ψέματα πάθαινε πολύ άσχημα πράγματα μέχρι να πεθάνει. Δείχνει την Πανα-

γία έγκυο να έχει περάσει το "τεστ" ότι δεν είχε συνουσία και οι δύο τους έμειναν άθικτοι που δείχνει την αλήθεια. Μοναδική στον κόσμο.

- Τα καπελάκια των Λοφίσκων (μικρή πυραμίδα) είναι φυσικό φαινόμενο, το καπελάκι είναι από σκληρό πέτρωμα και έχει δημιουργηθεί με διάφορους γεωλογικούς τρόπους και προστατεύει τον λοφίσκο-πυραμίδα και είναι το ίδιο της περιοχής και αυτό το κάνει σαν Σεληνιακό τοπίο.

- Στην Καππαδοκία υπήρχαν πολλά αρχοντικά, είδαμε ένα που έχει γίνει ξενοδοχείο και ήταν ενός προύχοντα ονόματι Σεραφείμ Ρίζου, τεράστιο, με καμάρες ένδειξη παλιάς αρχοντιάς και status.

- **Ο Άγιος Ιωάννης ο Ρώσος** έζησε στην Καππαδοκία, σε ένα αρχοντικό, αλλά αυτός έμενε στον λαξευμένο στάβλο μαζί με τα ζώα.
- Στην **Καισαρεία** υπήρχαν τα μεγαλοπρεπή τείχη του Ιουστινιανού πολύ καλά διατηρημένα, εγώ ενθουσιάστηκα, ήταν σε μεγεθος σαν της πόλης

- Όταν κάτι είναι ακριβό το κάνει και σπουδαίο, όλοι το πληρώνουν γιατί το βλέπουν για μια φορά στην ζωή τους. Πολλοί επισκέπτες ήταν Τούρκοι και πλήρωναν και αυτοί τα ίδια ακριβά εισιτήρια.
- Αυτή την φορά στην Τουρκία ήταν πολύ διαφορετικά τα πράγματα είναι καλύτερα οργανωμένα στον τουρισμό, πανάκριβα εισιτήρια σε όλους τους αρχαιολογικούς χώρους, οργανωμένα με ηλεκτρονικές κάρτες όπως στο Μετρό, το φθηνότερο εισιτήριο 2,5 ευρώ και το ακριβότερο 10 ευρώ

- Για εμένα ο μόνος τρόπος είναι αυτός: ακριβά εισιτήρια, διαφημίσεις π.χ. η Ακρόπολη πρέπει το εισιτήριο να κοστίζει 10 ευρώ και το Νέο Μουσείο 10 ευρώ και όλα τα χρήματα να διατίθενται για συντήρηση και αναστήλωση των χιλιάδων αρχαιολογικών χώρων, που είναι και πρέπει να γίνουν πόλοι έλξης τουρισμού. Οι τούρκοι το έπιασαν εμείς τι κάνουμε...
- Συνολικά πληρώσαμε ανά άτομο γύρω στα 120 ευρώ για εισόδους στους αρχαιολογικούς χώρους.
- Στην **Αγία Σοφία** και στην εκκλησία της

ΧΩΡΑΣ οι ουρές από κόσμο που είδα μου θύμισαν την Disney Land. Χιλιάδες κόσμος, ο ξεναγός μας είπε ότι μόνο στην Αγία Σοφία κόβονται κάθε χρόνο περίπου 9 εκατομμύρια εισιτήρια (9 εκατομμύρια x 10 ευρώ = 90 εκατομμύρια ευρώ/χρόνο)

ρας (εκεί είναι τα σπουδαιότερα ψηφιδωτά στον κόσμο).

- **Καππαδοκία προμαχώνας της Ορθοδοξίας.**
- Στην **Καρβάλη** υπάρχει υπόγεια πόλη. Είναι ο Ναός του **Άγιου Γρηγορίου**. Είναι Τζαμί. Το έχτισε ο Αυτοκράτορας **Θεοδόσιος** προς τιμήν του Αγίου Γρηγορίου. Το τέμπλο το δώρισε ο **Τσάρος Νικόλαος**.

- Με την «**Συνθήκη του Αγίου Στεφάνου**» οι Ρώσοι ανάγκασαν τους Τούρκους να δώσουν δικαιώματα στους Έλληνες, και έτσι μεταξύ των άλλων μπορούσαν και να ταξιδέψουν, έβαζαν την Ελληνικότητα βαπτόρια, Ρωσική σημαία, οι Ρώσοι πάντα μας βοηθούσαν.

- **Η Καππαδοκία** βρίσκεται μεταξύ τριών βουνών, έχει υψόμετρο 1300 μέτρα (έγιναν πολλές εκρήξεις, λάβα, στάχτη και αέρια).
- Η προσευχή στο Τζαμί στα βασικά της γίνεται στα Αραβικά, το Κοράνι το μεταφράζει/εξηγεί στα τουρκικά ή ιμάμης.
- Οι Τούρκοι δίδουν και εβραϊκά ονόματα, πολ-

λοί πιστεύουν σε ορισμένους Αγίους όπως στον **Προφήτη Ηλία** και τον **Άγιο Γεώργιο**. Πάνε και ανάβουν κερί και ανεβαίνουν στο βουνό του Προφ. Ηλία ξετυλίγοντας από την πλαγιά στην κορυφή κλωστές από καβούρια (τα δένουν κάτω και τα ξετυλίγουν ανεβαίνοντας).

- Ισλάμ θρησκεία του ίδιου του Θεού με εμάς, βασίστηκε στην Παλαιά Διαθήκη.

- Η Ελλάδα στα τουρ-

κιά λέγεται **Unanistan** δηλαδή χώρα των ίώνων

- **Istanbul** σημαίνει εις την Πόλη (Κωνσταντινούπολη). Στα Βουλγάρικα λέγεται βασιλεύουσα - ο κεντρικός δρόμος της Σόφιας λέγεται δρόμος της Βασιλεύουσας που πάει στην πόλη.
- Στην Άλωση η πόλη υπολογίζεται ότι είχε πληθυσμό γύρω στις 45.000.

- Ήταν βλακεία των Τούρκων να μην σεβαστούν τις εκκλησίες σαν ιερό χώρο, αφού ήταν χώρος του ίδιου του Θεού (Τούρκος ξεναγός).
- Όλα τα τζαμιά που χτίστηκαν μετά την Άλωση πήραν τις βασικές τεχνικές από τη Αγία Σοφία.

Συνέχεια
ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ

Καππαδοκία > Κωνσταντινούπολη

Από τον **Βύρωνα Τομάζο** Μηχανολόγο, Απόφοιτο Πολυτεχνείου Μονάχου
e-mail: byron.tomazos@wartsila.com

- Η Βυζαντινή Δεξαμενή έχει 660 κίονες παρμένους από πολλούς Ναούς της Ιωνίας. Βλέπει κανείς όλων των ειδών τους κίονες. Έχει έκταση 7 στρέμματα. Θα πρέπει να αντικατασταθούν και να σταλούν στους εκάστοτε Ναούς της Ιωνίας. Έκαναν μεγάλη καταστροφή, γιατί ήταν παλιά θρησκεία που έπρεπε να ξεριζωθεί.
- Νερό βασικό στοιχείο για την ασφάλεια, πρώτα έφτιαξαν την δεξαμενή και μετά τα τείχη.
- Όλα τα ψηφιδωτά καλύφθηκαν από ασβέστη (σοβά) και βάφτηκαν. Τώρα έχουν αφαιρέσει αρκετούς σοβάδες αλλά μένουν ακόμη αρκετοί να αφαιρεθούν ειδικά στον Γυναικωνίτη.
- Το Μπλε Τζαμί πήρε το όνομα του από την κυριαρχία του μπλε χρώματος στην εσωτερική του διακόσμηση, είναι μικρότερο και χαμηλότερο (Άγια Σοφία 57 μέτρα ύψος, τρούλος 33 μέτρα διάμετρος, Μπλε Τζαμί 47 περίπου μέτρα ύψος, διάμετρος τρούλου 30 μέτρα).
- Κατέστρεψαν το ιερό της Αγίας Σοφίας γιατί δεν έβλεπε προς την Μέκκα. Είναι το μόνο τμήμα της και δεν μπορεί να φτιαχτεί.
- Στις εκκλησίες που έκαναν τζαμιά μετέφεραν τα ιερά ετοις ώστε να βλέπουν προς την Μέκκα, όπου είχαν διάφορες λίγες μοίρες τα άφησαν
- Ο Ιππόδρομος μεταξύ Αγίας Σοφίας και Μπλε Τζαμί χωρούσε 100.000 κόσμο, ο Αυτοκράτορας **Θεοδόσιος** τον τελειοποίησε.
- Μετέφερε τον οβελίσκο από την Αίγυπτο, ζύγιζε 200 τόνους, επίσης υπάρχει η **Στήλη του Κωνσταντίνου του Πορφυρογένη** η οποία έχει 25 μέτρα ύψος και περιτύλιγμα από χαλκό.
- Στον Ιππόδρομο υπήρχε ο **Χάλκινος Τρίποδος**, αποτελείτε από τρία φίδια τυλιγμένα με χρυσές κεφαλές και έχει ύψος 16 μέτρα
- Τα τρία φίδια, αριστούργημα, τρία φίδια τυλιγμένα μεταξύ τους, σαν κολώνα περίπου 15 μέτρα ύψος που οι κεφαλές τους ήταν από χρυσό. Εκλάπησαν από τους **Σταυροφόρους** οι οποίοι έκαναν τεράστιες ζημιές, χειρότεροι από τους Τούρκους.
- Μετά την Άλωση έγινε πρώτος Πατριάρχης ο **Γεννάδιος ο Σχολάριος**, τον έκανε Πατριάρχη ο «Σουλτάνος ο Πορθητής», ήταν 25 ετών και γνώριζε πέντε γλώσσες. Τον γύρισε στην πόλη και του κρατούσε χαλινάρι (έθιμο ο Αυτοκράτωρ να κρατάει χαλινάρι ως ένδειξη υποταγής

στον αντιπρόσωπο του Θεού) είχε σκοπιμότητα.

- Η Αγία Σοφία χτίστηκε σε χρόνο ρεκόρ δηλαδή σε τέσσερα χρόνια και πέντε μήνες. Για την ολοκλήρωσή της δούλεψαν 9000 εργάτες και 1200 τεχνίτες επί του Αυτοκράτορα Θεοδοσίου του Μέγα.

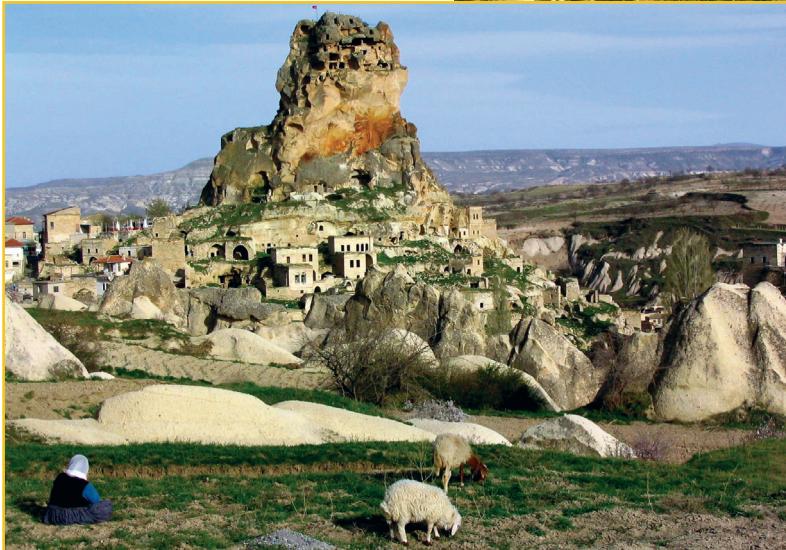
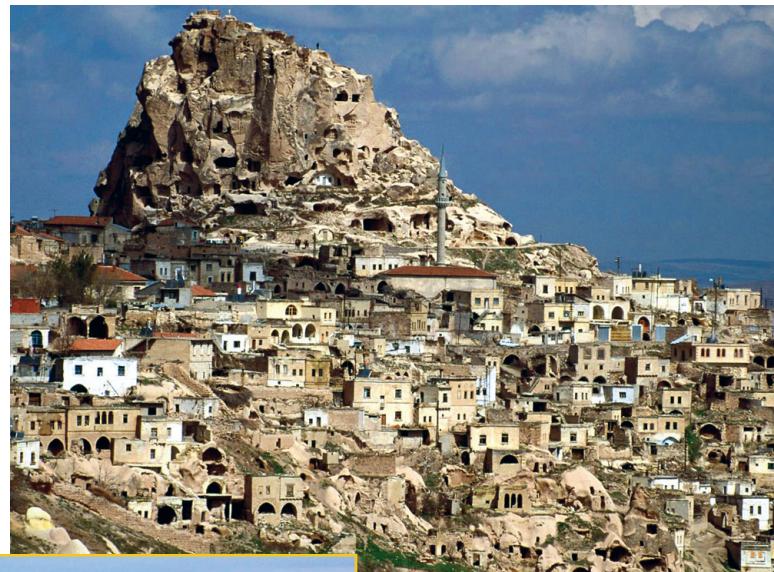
- Πριν 30 χρόνια που πήγα ήταν εγκαταλειπμένη, τώρα είναι επιβλητική, κάτι το αφάνταστα όμορφο, έχουν ξεσκεπαστεί τα ψηφιδωτά, έχουν γυαλιστεί οι κίονες και τα πατώματα. Έχει ακόμα πολύ δουλειά να γίνει στον Γυναικωνίτη, είναι όλα καλυμμένα με σοβά. Στον Γυναικωνίτη (ψηλά σε ξεχωριστό τεράστιο ερχόταν η Αυτοκράτειρα ήταν δε φανταστική η ακρόαση, είχαν βάλει ειδικά συστήματα, γεωμετρικά για την ενίσχυση του ήχου).

- Το 90% των Σουλτάνων δηλητηριάστηκαν ή σφαγιάστηκαν.
- Οι γυναίκες τους συνήθωσαν ξένες μεταξύ των οποίων και Ελληνίδες.
- Στα χαρέμια υπήρχαν τέσσερις κατηγορίες γυναικών.
- Το Βυζάντιο πήρε το όνομα του από τον Βασιλιά που το ίδρυσε τον Βύζα ο οποίος ρώτησε πρώτα το Μαντείο που να χτίσει την καινούρια πόλη και μετά τον χρησιμό του Μαντείου των Δελφών την έχτισε απέναντι από την χώρα των τυφλών γιατί ήταν τόσο ωραία η εππάλοφος τοποθεσία που δεν την έβλεπαν.

- Το Βυζάντιο ως ονομασία έχει ιστορική σημασία, επίσημα όμως η σφραγίδα έγραφε ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΡΩΜΑΪΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ και Κωνσταντινούπολη λεγόταν Νέα Ρώμη.
- Οι Τούρκοι από το 1980 επιτρέπουν ιδιωτικά πανεπιστήμια, εμείς μείναμε στο Σύνταγμα, έχουν 130 Πανεπιστήμια, κάθε χρόνο εισάγονται 460.000 νέοι φοιτητές. Δεν υπάρχει πόλη που να μην έχει Πανεπιστήμιο. Εμείς έχουμε μείνει στο Σύνταγμα και στην στείρα αντιπολίτευση χωρίς ουσία. Οι Τούρκοι τουλάχιστον δε σε ε-

θνικά θέματα βλέπουν την ουσία. Για αυτό είμαστε ουραγός παντού.

- Πριν 10 χρόνια το 22% των κοριτσιών κυρίως στην Ανατολή δεν πήγαιναν σχολείο, έκανα μία μεγάλη καμπάνια και τώρα έχει μειωθεί στο 4%.
- Μουσουλμάνος = ο πιστός όπως ο χριστιανός

ράθεση. Υπάρχει κίνητρο για ανάπτυξη, εδώ χάνεις το κέφι να κάνεις επένδυση, οι Δήμοι, οι κουλτουριάρηδες περιβαντολόγοι, το Συμβούλιο Επικρατείας, η γραφειοκρατία και άλλα εμπόδια. Κρίνουμε το μέρος για το όλο και κατηγορούμε όλους.

Σίγουρα υπάρχουν ικανοί πολιτικοί, εμείς οι πολίτες που τους κατηγορούμε ας σκεφτούμε αν έχουμε τα κότσια να πάμε για πολιτικοί. Σίγουρα χρειάζονται ικανότητες, τυχαίοι για εμένα δεν μπορούν να εκλεχθούν ούτε καν Δημοτικοί σύμβουλοι ενός

μικρού Δήμου. Βρίζοντας τους πολιτικούς μας ή να μην τους παραδεχόμαστε είναι σαν να μην παραδεχόμαστε τον εαυτό μας.

Έπειτα σίγουρα όλες οι κυβερνήσεις έχουν κάνει κάποιο έργο, εμάς μας αρέσει να τα μπενίζουμε όλα και να καταψηφίζουμε νομοσχέδια όχι γιατί δεν έχουν ουσία αλλά γιατί το προτείνει η αντίπαλη όχθη. Τουλάχιστον σε βασικούς τομείς πρέπει να υπάρχει σύμπνοια όπως έχουν οι Τούρκοι π.χ. στην εξωτερική πολιτική.

Γράφοντας αυτά όπως τα έζησα στο οδοιπορικό τα περιέγραψα με επιγραμματικό τρόπο σε "random" όπως το λένε οι μοντέρνοι κομπιουτεράδες και ας με συγχωρήσουν οι αναγνώστες για τυχόν παραλείψεις ή ανακρίβειες.

Έγραψα πολλά γιατί δεν είχα χρόνο...